

StV HE 149/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle lastensuojelulain
muuttamisesta sekä siihen liittyvistä laeista

Hoivatie

Säätelyn tavoitteista ja tarkkarajaisuudesta

- Rajoitustoimenpiteiden sekä kasvatuksellisten toimenpiteiden välinen ero ei esityksessä olevien pykäläkohtaisten perusteluiden myötä avaudu riittävän tarkkarajaisesti.
- Kasvatukselliseen rajaamiseen sisältyy **riski virheellisistä tulkinnoista ja ylilyönneistä**, mikä voi vaarantaa lapsen oikeusturvan toteutumisen.
- Erityisesti esitettyä hoito- ja kasvatushenkilökuntaa sekä perhehoitajia **velvoittavaa kasvatuksellisen rajaamisen säätelyä tulee täsmentää**.
- Osana säätelyn toimeenpanoa on välttämätöntä panostaa siihen, että **lastensuojeluyksiköiden henkilökunta ja perhehoitajat saavat riittävästi yhdenmukaista koulutusta lain soveltamiseen arjessa**.

Erityisen huolenpidon jaksot (EHO)

- Voimassa olevasta pykälästä ehdotetaan poistettavaksi “vakava päihde- tai rikoskierteen katkaiseminen” nimenomaisena syynä jaksolle. Tarkoituksena on, että kaikkein vakavimpien päihde- tai rikoskierteiden katkaisemiseen vastattaisiin jatkossa uudella kuntouttavalla suljetulla laitospalvelulla.
 - ➔ **EHO-jaksoilla on mahdollista kuntouttaa vaikuttavasti myös päihderiippuvaisia nuoria**, erityisesti silloin, jos jakson enimmäiskesto pidennetään. **Joillekin nuorille EHO-jakso on sopivampi vaihtoehto** kuin kuntouttava suljettu laitospalvelu.
- Sijaishuoltopaikan irtisanominen EHO-jakson ajaksi ei välttämättä tue lapsen kuntoutumisprosessia ja sillä voi olla enemmän kielteisiä kuin myönteisiä vaikutuksia lapsen elämään. On tärkeää varmistaa, että **harkinta irtisanomisesta perustuu yksinomaan lapsen etuun, ei taloudellisiin vaikutuksiin.**
- **EHO-jakson ensisijaisuutta suhteessa kuntouttavaan suljettuun laitospalveluun tulee korostaa.** EHO-jakson **alaikärajan ehdottomuutta** olisi hyvä tarkastella tässä yhteydessä.

Luvatta sijaishuoltopaikasta poissaolevan lapsen kiinniottaminen ja poliisin virka-apu

- *Voimankäyttö* -termin sisällyttäminen ehdotettuihin lapsen kiinnipitoa ja -ottoa koskeviin säännöksiin on jo nyt herättänyt hämmennystä kentällä. **Voimankäytön rajat ja intensiteetti voidaan herkästi tulkita väärin.** Vaikka esityksessä mainitaan, että kiinnipittäminen on jo nykytilanteessa tulkittu voimakeinojen käytöksi, **voi ehdotus lisätä riskiä ylilyönneille kiinnipitotilanteissa.**
- Edellytyksenä poliisin antamalle virka-avulle on se, että tehtävän tai toimenpiteen suorittamiseksi tarvitaan sellaisia poliisille kuuluvia **toimivaltuuksia, joita pyytäjällä itsellään ei ole** ja virka-avun pyytäjä on itse arvioinut tällaisten toimivaltuuksien olevan tarpeellisia tehtävän tai hallintotoimen suorittamiseksi.
 - ➔ Mikäli voimankäytön mahdollisuuteen, ja näin myös **virka-apua pyytäneen toimivaltuuksiin, liittyy tulkintaeroja** poliisin sekä yksikön hoito- ja kasvatushenkilökunnan tai sosiaalihuollon viranhaltijan välillä, **vaarantuu mahdollisuus lapsen turvalliseen palauttamiseen sijaishuoltopaikkaansa.**

Muita huomioita esityksestä

- On kannatettavaa, että kasvatuksellisten keinojen ja rajoitusten käyttöä selkeytetään sekä lisätään sellaisia keinoja, jotka turvaavat lastensuojeluviranomaisille, perhehoitajille ja sijaishuollon henkilöstölle riittävät toimivaltuudet lasten suojelemiseksi.
- **Lastensuojelun ja terveydenhuollon palvelut tulee yhteensovittaa ja palveluiden saatavuus varmistaa aina riippumatta siitä, mikä on lapsen sijaishuollon toteutustapa.** Hyvinvointialueen velvollisuutta yhteensovittaa asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kokonaisuuksiksi ei tule tulkita niin, että se koskee ainoastaan kuntouttavaa suljettua laitospalvelua ja hybridiyksiköjä.
- Pidämme erittäin tärkeänä sitä, että ehdotetussa sääntelyssä **korostetaan kuntouttavan suljetun laitospalvelun viimesijaisuutta.** Sijoitus suljettuun, lasta voimakkaasti rajoittavaan yksikköön voi pitkittyessään heikentää lapsen kuntoutumista tukevia tekijöitä.

Hoivatie

Hyvää elämää – lähellä ihmistä ja edellä yhteiskunnassa

